

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 7

Zpráva o ověření programu v praxi
závěrečná

I.

Příjemce	Salesiánský klub mládeže, z.s. Dům Ignáce Stuchlého
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008149
Název projektu	Programy pro školy - rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu
Název vytvořeného programu	Láska je láska
Pořadové číslo zprávy o realizaci	7

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen
Dům Ignáce Stuchlého	9. - 11. 6. 2021	3. A Arcibiskupské gymnázium Kroměříž
Dům Ignáce Stuchlého	9. - 11. 6. 2021	3. B Arcibiskupské gymnázium Kroměříž
Dům Ignáce Stuchlého	1. - 3. 9. 2021	2. A Arcibiskupské gymnázium Kroměříž

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) *Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?*

Ověření probíhalo během třídenních pobytových kurzů v Domě Ignáce Stuchlého, kde je zajištěno ubytování a stravování. Počet účastníků, cílová skupina a realizátoři programu jsou uvedeni v následující tabulce:

Termín	Škola	Počet žáků	Tým
9. - 11. 6. 2021	5K Arcibiskupské gymnázium Kroměříž	18	Martina Skaličková, Vojtěch Košák.
9. - 11. 6. 2021	3. C Arcibiskupské gymnázium Kroměříž	24	Bc. Ondřej Drábek, Petr Nguyen
1. - 3. 9. 2021	3. A Arcibiskupské gymnázium Kroměříž	25	Bc. David Zimčík, Michaela Šístková.

Dotazníkové šetření probíhalo ve 3 fázích. Před kurzem, po skončení kurzu a s časovým odstupem. V první fázi bylo zjišťováno před-porozumění a připravenost/motivace účastníků na program. V další fázi bylo vyhodnoceno, jak byl program účastníky přijat a jaký měl reálný dopad ve fázi třetí. Realizace ověření byla poznamenána pandemií Covid 19 (v roce 2020 a 2021) a vládními opatřeními s tím spojenými, kdy ve školách probíhala distanční výuka.

b) *Jaký byl zájem cílové skupiny?*

U těchto mladých lidí hrají velkou roli mezilidské vztahy viz. vývojová psychologie (LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ viz doporučená literatura ve finální verzi programu). Zájem cílové skupiny o danou tematiku je velký - láska a partnerství jsou v tomto věku velice aktuální, účastníci prožívají často první lásky a vztahy v jejich životě prochází velkými změnami. Napříč skupinou ocenili, že je nachystaný program vedl stále hlouběji k podstatě a reflexi prožívání vlastních vztahů.

c) *Jaká byla reakce cílové skupiny?*

Nadmíru dobrá - účastníci se na program těšili, téma se jim líbilo a skladba programu také. Účastníci byli pozitivně naladěni - v některých případech jich dojelo vzhledem k pandemické situaci méně, ale díky tomu vznikla ve třídě komornější atmosféra, která programu pomohla jít ještě více do hloubky. Účastníci se pak snadněji sdíleli mezi sebou a neměli takový ostych mluvit před ostatními. Téma pro

ně bylo velmi aktuální. Potvrzují to také výsledky z dotazníku po kurzu s programem *Láska je láska*, kdy odpovídají na otázku "na kolik procent pro ně byl prožitý kurz přínosem". Celkově pro 63 % účastníků byl kurz přínosem. Z toho pro 29 % dotazovaných přínosem na 100 %. A 92 % dotazovaných označilo, že vnímají přínos kurzu na 60 % - 100 %. V jiné otázce se zmínilo 62 %, že chtějí změnit některý ze svých vztahů.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

Nebyly zjištěny žádné problémy. Mírně upravíme časovou dotaci v aktivitách *DIS-Masterchef* a *Papír snese všecko*.

Účastníci neměli problém s navazováním vztahů, se spoluprací ve skupině ani během vzájemné komunikace (pro většinu nebyl problém dát druhému zpětnou vazbu).

Dokazují to odpovědi na otázku, jak se Ti spolupracovalo v *Zichře*? 75 % dotazovaných odpovědělo, že velmi dobře.

Také volný čas během programu nejčastěji trávili v kontaktu se spolužáky - povídáním, hraním na kytaru atd. Potvrzují výsledky z dotazníků: V 98% odpovědí, trávili čas *Společně s kamarády* i ve svém volnu.

Z toho vyplývá, že mají v kolektivu fungující vztahy a v této oblasti se mnoho nového nenaučili, spíše si potvrdili to, co již znají. Možná i z tohoto důvodu nejvíce oceňovali aktivitu *Papír snese všecko*, protože to byla aktivita, během níž se názorově konfrontovali a hledali pro své postoje argumenty, pomocí kterých dokáží podložit svůj názor ostatním. Objevili vztahová témata, která běžně během konverzace neotvírají.

Z ověření vyplývá, že se účastníci nedozvěděli velké množství nových informací, ale upevnily se vztahy v kolektivu. Dále měli prostor se zamyslet nad svými vlastními vztahy více do hloubky. To například potvrzuje konkrétní odpověď na otázku: "Je nějaký vztah, který jsi se po tomto kurzu rozhodl/a změnit?" "Uvědomila jsem si, že mám nějaké toxické vztahy, ale zatím to nebudu měnit. Je to složité."

Vyzvali jsme účastníky, aby se zamysleli nad tím, které hodnoty jsou pro ně důležité při výběru partnera. Účastníci u zadaných hodnot řadili na škále důležitosti od 1 - 10:

- Věk je pro ně průměrně důležitý faktor. Nikdo z dotazovaných ho neoznačil za nedůležitý. Pro 14 % je důležitý (a ve 37 % bylo hodnocení důležitosti na čísle 5 tedy průměrně důležitý).
- Školu na škále označovali nejčastěji jako 4. důležitou a to konkrétně pro 6 % odpovídajících. Jako úplně nedůležitou nikdo neoznačil. A nejčastěji se objevovala na 7. místě a to konkrétně v 31 % odpovědí. Vyplývá z toho, že školu obecně vnímají jako málo důležitou při výběru partnera.
- Zdravotní stav označilo jako nejdůležitější ve 3 % odpovědí. Zároveň shodně je pro 3 % úplně nedůležitý. Nejčastěji se objevovalo přiřazení na 8. místo a to konkrétně ve 23 % odpovědí. Z toho můžeme usoudit, že ve svém věku zatím nevnímají zdraví jako důležité, protože s nemocí nemají vlastní zkušenost.
- Víra se projevila pro 23 % odpovídajících jako nejdůležitější hodnota. Nedůležitá byla pouze pro 9 % odpovídajících. Odpovědi je nutno vyhodnocovat s ohledem na to, že ověření se účastnili 3 skupiny studentů Arcibiskupského gymnázia.
- Rodinu partnera nevnímají jako důležitou hodnotu. Jako úplně důležitou ji nikdo neoznačil. Na 2. místě důležitosti se objevila u 9 % odpovídajících. Nejvíce se vyskytovala na čísle 5 (průměr) a to u 20 % odpovídajících. Jako úplně nedůležitou ji označili 3 % odpovídajících.

- *Etnikum je důležité pro 3 % odpovídajících. Nedůležité je pro 65 % odpovídajících (označili jej na čísle 9 a 10).*
 - *Naopak se ukázala důležitost názorů pro výběr partnera. Označovali ji pouze na prvních 5 (nejdůležitějších) místech. Jako důležité označilo 66 % odpovídajících. Na 4. a 5. místě, tedy průměrně důležité označila pouze 3 % odpovídajících. Z výsledků můžeme vyčíst, že názory budoucího partnera vnímají jako nejdůležitější hodnotu vůbec.*
 - *partnerova aktivita na sociálních sítích. První nejdůležitější místa od 1 do 3 nikdo neoznačil. Pro 54 % odpovídajících je to zcela nedůležité.*
 - *vzhled zaznamenali jako spíše důležitý. 66 % odpovídajících jej označila v první polovině škály (1.-5. místo). Nejčastěji se vzhled objevoval jako 3. důležitá a to pro 34 % odpovídajících.*
 - *kamarádi (jaké má partner kamarády) Objevovalo se na místech 2./ 3./ 4. důležité to bylo pro 14 % a pro 20 % je to až na 8. místě škály (spíše nedůležité).*
- Překvapením pro lektory byla míra nespokojenosti s vlastními vztahy. Proto je dobrém, že kurz přispěl nejen k zamyšlení se nad nimi, ale také vyzýval účastníky otázkou, jestli na nich do budoucnosti chtějí něco měnit.*

Na 100 % se vztahy nebyl spokojený nikdo.

Na 75 % spokojené pouze 3 %.

Na 50 % spokojených 26 %.

Na 25 % je spokojených 57%. (spíše nespokojený)

A 14 % je úplně nespokojených, (vůbec).

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

*Upravit časovou dotaci dvou aktivit (DIS-Masterchef a papír snese všecko). Z dalších zjištění vyplývá, že hlavní cíl byl naplněn a proto nemáme v plánu výrazné změny či úpravy. **Hlavní cíl:** Účastník reflektuje svoje nejbližší vztahy a má povědomí o rizikovém chování v osobních vztazích. Oceňuje hodnotu komunikace jako účinného nástroje a aktivně komunikuje s druhými. Pomocí diskusí se seznámí s tématy, která souvisejí s láskou, partnerstvím a sexualitou.*

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Program bude lehce upraven viz výše zmiňovaná časová dotace.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Aktivita DIS-Masterchef a Papír snese všecko, konkrétně viz odpověď I).

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření¹

¹ Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

a) *Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?*

Účastníci této věkové kategorie hodnotili program velmi dobře. Líbilo se jim téma a to, jak jde program postupně do hloubky.

Účastníci měli v dotazníku po delším časovém úseku vypsát pocity spojené s kurzem. Objevovali se samé pozitivní výrazy a často zmiňované byly: přátelství, důvěra, štěstí, láska, otevřenost. Dále se v dotaznících projevilo, že i s odstupem vnímají kurz jako přínosný viz 1 c).

b) *Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?*

Z aktivit to byly Papír snese všecko a DIS-masterchef. Diskuzní a zážitková aktivita naplnili jejich potřeby ke sdílení, dále poskytly rozšíření pohledu na problematiku vztahů a DIS-masterchef poskytl společný prožitek, hmatatelný výsledek jejich spolupráce - uvařené jídlo. Celkově nejvíce oceňovali možnost sdílet se, povídat si a "užít si to".

c) *Jak byl hodnocen věcný obsah programu?*

Věcný obsah tématu Láska je láska byl hodnocen jako adekvátní pro cílovou skupinu. Účastníci doslova žijí tímto tématem, je jim blízké a sledávají jej zajímavým. Již mají svůj postoj a zkušenost s utvářením a udržováním vztahů a na kurzu ocenili možnost prohloubit toto téma se svými spolužáky.

Pedagogové ocenili posloupnost aktivit a čas ke sdílení. Pozorování pedagogů potvrdilo nadšení a přínos, který kurz měl pro účastníky.

d) *Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?*

Jak organizační, tak materiální zázemí je na našich kurzech hodnoceno vysoko (velmi dobře). Je to díky téměř 30ti leté zkušenosti z realizace kurzů pro mládež.

e) *Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?*

Pedagogové vyzdvihli schopnosti lektorů v celkovém otevřeném přístupu ke skupině, ve zpětné vazbě, ve schopnosti vyhodnocovat podněty a reagovat na ně.

V hodnocení od účastníků se často objevuje slovo otevřenost a důvěra. Ty se mohou projevit, pouze tam, kde účastníci nemají strach se projevit (třeba i v osobních otázkách vztahů) a kde věří, že nebudou od/souzeni. Toto prostředí je z velké části zásluhou našich lektorů, kteří svým přístupem dokáží vytvořit bezpečnou atmosféru přijetí.

f) *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

Zichra - nějaká aktivita na místě, kde čekají na novou dvojici, aby se nenudili.

Splašené nůžky - omezit maximální čas trvání jednoho hraní.

Masterchef - ocenili by, kdyby dostali nějakou větší výzvu - například nějakou surovinu, kterou musí pokrm obsahovat, více napnutý čas.

Experiment s vděkem - účastníci dostávali dopis, který měli dostat na kurzu před rokem, ale kvůli covidu kurz proběhl až po roce a dopisy byly zastaralé, spoustu toho, co v dopisech bylo, již nebylo aktuální.

*Papír snese všecko - aktivita se moc líbila, chtěli by **více času na diskuzi**.*

g) *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

Účastníci byli s programem i průběhem spokojeni. Jediné, co se objevilo vícekrát bylo více času v aktivitě Papír snese všecko.

h) Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu?
Ano, budou zapracovány téměř všechny připomínky.
Zkrátli jsme čas na vaření jídla u aktivity DIS-Masterchef.
V aktivitě Papír snese všecko byl přidán čas na jednotlivá témata.

i) Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?
Realizátoři se shodli, že program Láska je láska byl velmi povedený a přínosný. Dva základní body pro úspěšnou realizaci tohoto kurzu je vytvořit bezpečné prostředí pro diskusi o osobních tématech (moje blízké vztahy), zároveň ale nepřesáhnout bezpečnou hranici, co je vhodné a bezpečné (z psychologického hlediska). Tuto citlivost lektori měli a oceňovali ji také pedagogové. A druhý bod: Nechat mladé diskutovat a hledat vlastní odpovědi a nepředkládat jim ty "správné". V dnešní době se radikálně mění pohled na otázky týkající se vztahů např. v oblasti genderu, homo/sexuality, výběru pohlaví a podobně. Z ověření je zřejmé, že mladí nad těmito otázkami přemýšlí a chtějí se s nimi vypořádat, ale nemají moc prostoru a příležitosti se o nich volně bavit. Školní prostředí bývá svázáno "správnými a špatnými" odpověďmi. Lektor moderuje závěrečnou diskusi, tudíž je k dispozici, když si účastníci potřebují něco ujasnit, zeptat se na jeho postoj nebo rozšířit svůj závěr o fakta či jiný úhel pohledu.
Program na sebe navazoval a gradoval. Změny se týkají spíše drobných vylepšení.

j) Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?
Zkrátli jsme čas na vaření jídla u aktivity DIS-Masterchef.
V aktivitě Papír snese všecko byl přidán čas na jednotlivá témata.

k) Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?
Ano, tyto návrhy po druhém ověření budou zapracovány do finální verze.

l) Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:
Zkrátli jsme čas na vaření jídla u aktivity DIS-Masterchef.
V aktivitě Papír snese všecko byl přidán čas na jednotlivá témata.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD. Martina Skaličková Bc. Dagmar Zlámáliková	1. 10. 2021	

